

ALIANZA Galega polos
Servizos Sociais Públicos
para Maiores e
Dependentes

**Movemento Galego
pola Defensa das
Pensións Públicas
(MODEPEN)**

CALES SON AS CAUSAS DE QUE ESTÉA HABENDO TANTAS MORTES POR COVID-19 NAS RESIDENCIAS GALEGAS ?

ROLDA DE PRENSA TELEMÁTICA

INFORMACIÓN PARA OS MEDIOS DE COMUNICACIÓN

08/05/2020

- **Estamos asistindo a un enorme “experimento natural” de enorme importancia:** unha pandemia mundial, que fai enfermar a millóns de persoas e mata a centos de miles delas, moitos deles galegas.
- **A sociedade civil galega e as autoridades da Xunta (as Consellería de Sanidade e de Política Social, ...)** precisan identificar cales son os **Factores de Risco** que determinan o exceso de enfermos e mortos asociados ao COVID-19 entre as persoas que vivían nas Residencias Galegas de Maiores e Dependentes.
- **A información obtida será moi importante**
  - Para, a curto prazo, afrontar a 2ª Onda da Epidemia a partir deste outubro
  - Para introducir melloras no actual modelo de residencias que incrementen a súa seguridade e calidade.

% MORTOS POR COVID-19 NAS RESIDENCIAS DE MAIORES DAS CCAA a 20/05/2020

CCAA	Nº DE PRAZAS DAS RESIDENCIAS	MORTOS DAS RESIDENCIAS	%_USUARIOS DAS RESIDENCIA MORTOS
Madrid, Comunidad de	48.768	5.909	12,1%
Castilla - La Mancha	26.649	2.400	9,0%
Navarra, Comunidad Foral de	6.149	431	7,0%
Rioja, La	3.209	201	6,3%
Cataluña	62.015	3.609	5,8%
Castilla y León	46.457	2.540	5,5%
TOTAL	372.986	18.633	5,0%
Aragón	18.424	704	3,8%
Extremadura	13.751	429	3,1%
País Vasco	20.534	584	2,8%
Cantabria	6.024	135	2,2%
Comunitat Valenciana	26.810	522	1,9%
Balears, Illes	5.110	87	1,7%
Asturias, Principado de	12.313	196	1,6%
Murcia, Región de	5.192	67	1,3%
Galicia	21.179	271	1,3%
Andalucía	42.585	530	1,2%
Canarias	7.327	18	0,2%
Ceuta y Melilla	489	0	0,0%

- *A mortalidade por COVID-19 nas residencias está sendo terrível.*
- En Galicia, a enfermidade asociouse até agora á morte do **1,3%** das persoas que vivían nas residencias de maiores.
- Trátase dunha mortalidade importantísima, mais afortunadamente moito menor
  - que a que houbo no conxunto do estado (**4,7%**) e
  - da masacre ocorrida en Madrid, onde, até agora a enfermidade asóciase á morte do **12,1%** das persoas que vivían en residencias.

- *Elaboración propia do MODEPEN.*
- Nº de Prazas das Residencias. Informes envejecimiento en Red. Nº 24, Outubro 2019
<http://envejecimiento.csic.es/documentos/documentos/enred-estadisticasresidencias2019.pdf>
- Casos de COVID-19 nas Residencias (a 07/05/2020):
<https://www.rtve.es/noticias/20200426/radiografia-del-coronavirus-residencias-ancianos-espana/2011609.shtml>

DISTRIBUCIÓN POR RESIDENCIAS DOS MORTOS POR COVID-19 NAS PROPIAS RESIDENCIAS (08/05/2020)

Centros	AREA_SANIT				Mortos_ Dentro	Mortos_ Fora	MORTOS TOTAIS
	CONCELLO	ARIA	MODELO_XESTIÓN	XESTOR			
Residencia Castro Caldelas	CASTRO CALDELAS	OURENSE	A) PÚBLICA PLENA	Consellaria Política Social	1		
Concepción Arenal da Coruña	CORUÑA, A	CORUÑA, A	B) Xestión Privada e Titular. Pública	DomusVi	3		
Fundación José Otero	SANTIAGO	SANTIAGO	B) Xestión Privada e Titular. Pública	DomusVi	1		
San Pedro de Crecente	CRECENTE	VIGO	B) Xestión Privada e Titular. Pública	Gestión y Control Residencial Galicia SL	3		
Residencia de Maiores de Foz	FOZ	LUGO	B) Xestión Privada e Titular. Pública	Idea Innovación	1		
El Portazgo	CORUÑA, A	CORUÑA, A	C) Privada CON A.L.	A0 Mayores Servicios Sociales S.L.	9		
Fogar Bellolar	CORUÑA, A	CORUÑA, A	C) Privada CON A.L.	Bellolar Fogar Residencial SL	1		
Res. Caser A Zapateira	CULLEREDO	CORUÑA, A	C) Privada CON A.L.	Caser	1		
DomusVi San Lázaro	SANTIAGO	SANTIAGO	C) Privada CON A.L.	DomusVi	22		
DomusVi de Cangas	CANGAS	VIGO	C) Privada CON A.L.	DomusVi	20		
DomusVi Barreiro de Vigo	VIGO	VIGO	C) Privada CON A.L.	DomusVi	12		
DomusVi Matogrande	CORUÑA, A	CORUÑA, A	C) Privada CON A.L.	DomusVi	8		
As Fragas de Pontedeume	PONTEDEUME	FERROL	C) Privada CON A.L.	Pearcor SL	3		
Residencia Moledo de Vigo	VIGO	VIGO	C) Privada CON A.L.	Residencia da Terceira Idade Moledo SL	5		
Res. Sta. Teresa Jornet	CORUÑA, A	CORUÑA, A	D) Privada SEN A.L.	Congregación hermanitas ancianos desamparados	7		
Res. S. José Hermanitas	OURENSE	OURENSE	D) Privada SEN A.L.	Congregación hermanitas ancianos desamparados	1		
Nuestra Señora de Fátima	BARCO, O	OURENSE	D) Privada SEN A.L.	Fund. Benéfica NS de Fátima	1		
Remanso Claudia-Somoza	CORUÑA, A	CORUÑA, A	D) Privada SEN A.L.	Fundación Remanso	8		
Ntra. Sra de La Esperanza	OURENSE	OURENSE	D) Privada SEN A.L.	Fundación San Rosendo	21		
Divino Maestro en Ourense	OURENSE	OURENSE	D) Privada SEN A.L.	Fundación San Rosendo	3		
San Carlos de Celanova	CELANOVA	OURENSE	D) Privada SEN A.L.	Fundación San Rosendo	1		
TOTAL MORTOS RESIDENCIAS GALEGAS					132	137	269

Elaboración Propia do MODEPÉN.

Os datos están tomados de <https://afondo.farodevigo.es/galicia/el-mapa-del-coronavirus-en-galicia.html> e do Rexistro Único de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais da Xunta (RUEPSS): <https://politicassocial.xunta.gal/XiacWeb/aCentros.do>

PORTUGAL

A diferenza do que ocorre en países próximos, como Portugal, a política informativa da Xunta da Galicia sobre a evolución da pandemia está sendo escasa, e de difícil comprensión. Está sendo unha política informativa escurantista

Por exemplo: non sabemos de que residencias proceden a metade dos mortos que vivían nas residencias galegas e morreron fora delas nos hospitais e Residencias Integradas.

Número de CENTROS e PRAZAS das RESIDENCIAS de MAIORES DE GALICIA. (Centros Residenciais e Pisos/Vivendas/Apartamentos Tutelados da Área de Maiores)

	A) RESIDENCIAS DE XESTION PÚBLICA E DE TITULARIDADE PÚBLICA (Autonómica, Local/Provincial, Consorcio e IMSERSO)		B) RESIDENCIAS DE DE XESTIÓN PRIVADA E DE TITULARIDADE PÚBLICA (Autonómica, Local/Provincial, Consorcio)		C) RESIDENCIAS DE TITULARIDADE E XESTIÓN PRIVADA CON ÁNIMO DE LUCRO		D) RESIDENCIAS DE TITULARIDADE E XESTIÓN PRIVADA SEN ÁNIMO DE LUCRO		TODAS AS RESIDENCIAS E APARTAMENTOS/ PISOS/VIVENDAS TUTELADAS : A) +B) +C) +D)	
PROVINCIA	Num_A	PRAZAS_A	Num_B	PRAZAS_B	Num_C	PRAZAS_C	Num_D	PRAZAS_D	Num_0	PRAZAS_1
Coruña, A	16	1.106	5	642	56	3.420	21	1.795	98	6.963
Lugo	20	652	6	418	24	1.591	23	1.427	73	4.088
Ourense	21	783	4	282	60	1.550	42	2.967	127	5.582
Pontevedra	9	828	2	188	46	2.746	16	1.227	73	4.989
GALIZA	66	3.369	17	1.530	186	9.307	102	7.416	371	21.622
<i>% de Prazas</i>		<i>15,6%</i>		<i>7,1%</i>		<i>43,0%</i>		<i>34,3%</i>		

- Os datos do Nº de Centros e de Prazas son os rexistrados no Rexistro Único de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais (RUEPSS) da Xunta de Galicia, a data 01/01/2020: <https://politicassocial.xunta.gal/XiacWeb/aCentros.do>
- Excluíronse os datos dos Centros e Prazas da Área de Discapacidade.
- O RUEPSS no desagrega os datos dos Centros de Titularidade Pública segundo o seu Tipo de Xestión (Pública ou Privada), polo que esa información procede das informacións públicas subministradas polas propias empresas que xestionan os Centros.
- Todos os Centros de Titularidade Pública foron tamén considerados como de Xestión Pública, agás de que existira evidencia de que tiñan xestión privada (concesión), en consecuencia o sesgo que poida existir é sempre a favor de infraestimar o peso real da privatización das Residencias de Maiores.

**PERSOAS USUARIAS DAS RESIDENCIAS GALEGAS MORTAS
CON COVID-19 DENTRO DAS PROPIAS RESIDENCIAS A 08/05/2020**

	A) RESIDENCIAS DE XESTION PÚBLICA E DE TITULARIDADE PÚBLICA (Autonómica, Local/Provincial, Consorcio e IMSERSO)	B) RESIDENCIAS DE DE XESTIÓN PRIVADA E DE TITULARIDADE PÚBLICA (Autonómica, Local/Provincial, Consorcio)	C) RESIDENCIAS DE TITULARIDADE E XESTIÓN PRIVADA <u>CON</u> ÁNIMO DE LUCRO	D) RESIDENCIAS DE TITULARIDADE E XESTIÓN PRIVADA <u>SEN</u> ÁNIMO DE LUCRO	TODAS AS RESIDENCIAS E APARTAMENTOS/ PISOS/VIVENDAS TUTELADAS : A) +B) +C) +D)
MORTOS	1	8	81	42	132
<i>% mortos sobre o nº de prazas</i>	0,03%	0,52%	0,87%	0,57%	

- Os datos dos Casos de Infección e de Éxitus por COVID-19 nas Residencias son os publicados no xornal FdeV o 08/05/2020. <https://afondo.farodevigo.es/galicia/el-mapa-del-coronavirus-en-galicia.html>

	RESIDENCIAS DE XESTIÓN PÚBLICA e tamén de TITULARIDADE PÚBLICA (A)	RESIDENCIAS DE XESTIÓN PRIVADA e titularidade Pública ou Privada (B+C+D)	RISCO RELATIVO (R.R.) e Intervalo de Confianza
PRAZAS	3.369	18.253	
Nº DE MORTOS	1	131	
% MORTOS	0,03%	0,72%	24,18 (3,43-175,19)

Na Táboa compárase a mortalidade ocorrida nas residencias de Xestión Plenamente Pública (1 morto e 3.369 prazas) coa a que ocorreu nas que teñen xestión privada (131 mortos e 18.253 prazas), neste último se incluíron os mortos e as prazas ocorridas nas Residencias de Titularidade Pública mais de Xestión Privada en réxime de concesión.

A conclusión é que a probabilidade de MORRER por COVID-19 nas Residencias de Xestión Privada foi 24,18 veces maior que nas Residencias de Xestión Pública, e ese resultado foi estatisticamente significativo ($IC_{95\%} = 3,43-175,19$) o que permite excluír ao azar como explicación da diferenza evidenciada.

	RESIDENCIAS DE TITULARIDADE PÚBLICA E XESTIÓN PÚBLICA OU PRIVADA (A+B)		RESIDENCIAS DE TITULARIDADE E XESTIÓN PRIVADA (C+D)		RISCO RELATIVO (R.R.) e Intervalo de Confianza	
PRAZAS		4.899		16.723		
	%	22,7%		77,3%		
EXITUS		9		123		
% EXITUS		0,18%		0,74%	4,00	(2,04-7,87)

Na Táboa se Compara a mortalidade ocorrida nas residencias de Titularidade Pública (9 morto e 4.899 prazas) coas de Titularidade Privada con ou sen ánimo de lucro (123 mortos, 16.723 prazas), independentemente da titularidade da institución.

A probabilidade de MORRER por COVID-19 nas Residencias de Titularidade Privada foi 4 veces maior que nas Residencias de Titularidade Pública, e ese resultado foi estatisticamente significativo ($IC_{95\%} = 2,04-7,87$) o que permite excluír ao azar como explicación da diferenza evidenciada.

COMO PODEMOS, A CIDADANÍA E AS AUTORIDADES, COÑECER OS PRINCIPAIS FACTORES QUE ESTÁN INFLUÍNDO NA MORTALIDADE DAS PERSOAS INGRESADS NAS RESIDENCIAS GALEGAS?

- O goberno galego debe encargarse (e financiar), a formación de un Grupo de Investigación para levar o estudo epidemiolóxico preciso para poder establecer cales son os Factores de Risco fundamentais que están da elevadísima mortalidade por COVID-19 nas Residencias. Pois só sabendo os motivos desta alta mortalidade poderemos prepararnos mellor para que na previsíbel 2º Onda da Pandemia.
- Debe tratarse de un grupo de investigadores independentes por exemplo das universidades galegas
- O Goberno Galego debe advertir a todos os actores implicados de que teñen a obriga de gardar e conservar toda a documentación clínica e doutro tipo relacionada coa Pandemia. Sería francamente sospeitoso e intolerábel que desaparecera documentación
- En principio semella que se debería realizar un Estudo Epidemiolóxico de Casos e Controis,
  - no que os casos serían os mortos que vivían nas residencias, e
  - no que por cada caso se elixirían como mínimo 2 controis (2 persoas do mesmo sexo e grupo quinquenal de idade, cun estado de saúde similar (medido por exemplo polo Índice de McCabe): un dos controis debe vivir nunha residencia de características similares a aquela na que vivía o caso, e o outro control debe vivir no seu domicilio e non nunha residencia.

COMO PODEMOS, A CIDADANÍA E AS AUTORIDADES, COÑECER OS PRINCIPAIS FACTORES QUE ESTÁN INFLUÍNDO NA MORTALIDADE DAS PERSOAS INGRESADS NAS RESIDENCIAS GALEGAS?

- No modelo a determinar, a variábel dependente sería a presenza/ausencia de morte por COVID-19.
- Entre as posíbeis variábeis dependentes a estudar estarían as seguintes:
  - Idade
  - Sexo
  - Índice de Gravidade (McCabe, ...)
- Outras variábeis independentes a considerar poderían ser as seguintes
  - Habitat: domicilio ou tipo de Residencia (Titularidade e Xestión Pública, Titularidade Pública e Xestión Privada, Titularidade e Xestión Privada Con Ánimo de Lucro, e Titularidade e Xestión Privada Sen Ánimo de Lucro)
  - Alimentación: catering/cociña propia
  - Estado Ponderal: medido co IMC
  - Ratio real de Persoal Xerocultor informado pola Xunta de Persoal ou equivalente.
  - Ratio real de Persoal de Enfermaría (Enfermeiras/ATS/DUE) informado pola Xunta de Persoal ou equivalente.
  - Formación dos Coidadores: % de Xerocultoras/es que teñen o título de TCAE na Residencia
  - Habitación dobre ou individual.
  - ...

<http://www.modepen.org>

CONTACTAR CO MODEPÉN:

- En xeral: Gonzalo BALO MOSQUERA → 616635708
- Nos temas relacionados co COVID-19: Francisco L. VÁZQUEZ VIZOSO → 616493971

Moitas Grazas